

Hoofdluis

Informatiemap voor het basisonderwijs

Bron: RIVM

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Hoofdluis.....	4
3. Hoe behandel je hoofdluis?	6
4. Hoe ga je op school om met hoofdluis?.....	9
Bijlage 1: Voorbeeld wervingsbrief ouderwerkgroep hoofdluis.....	12
Bijlage 2: Voorbeeld informatiebrief introductie ouderwerkgroep hoofdluis	13
Bijlage 3: Voorbeeldbrief bij constatering hoofdluis	14
Bijlage 4: Voorbeeldbrief kind met hoofdluis.....	15
Bijlage 5: Schoolkrantartikel	16
Bijlage 6: Meest gestelde vragen over hoofdluizen en neten	17

GGD Fryslân Jeugdgezondheidszorg
Postbus 612
8901 BK Leeuwarden
Tel.: 088 22 99 444

info@ggdfryslan.nl
www.ggdfryslan.nl

Leeuwarden, augustus 2018

1. Inleiding

Hoofdluis is op veel (basis)scholen een regelmatig terugkerend probleem en het is moeilijk om ervan af te komen. Dat komt omdat hoofdluis erg besmettelijk is. Hoofdluis verspreidt zich razendsnel. Hoe eerder u erbij bent, hoe kleiner de kans dat de hoofdluis zich uitbreidt. Vaak controleren is dus belangrijk, zowel thuis als op school. Als er hoofdluis heerst, dan is een zorgvuldige, effectieve aanpak nodig.

Ouders, school en GGD Fryslân hebben op dit terrein ieder hun eigen taken, verantwoordelijkheden en mogelijkheden.

- Ouders/verzorgers:
De ouders zijn de eerstverantwoordelijken voor opvoeding, vorming en verzorging van hun kinderen. Als hoofdluis is geconstateerd bij hun kind moeten andere ouders en de school worden gewaarschuwd. Door behandeling kan verdere besmetting worden voorkomen.
- School:
De school is verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school. Ook het nemen van maatregelen ter voorkoming van hoofdluis en het voorkomen van verspreiding van hoofdluis hoort hierbij. Dat betekent een periodieke luizencontrole door de ouderwerkgroep en een juiste aanpak bij constatering van hoofdluis.
- GGD Fryslân:
De GGD heeft een voorlichtende, adviserende en ondersteunende taak ten aanzien van hoofdluisbestrijding. Voor een ouderavond of een instructie aan een ouder-werkgroep kan een beroep op de GGD gedaan worden. De GGD kan NIET de verantwoordelijkheid van de ouders en die van de school overnemen.

In deze informatiemap staan alle feiten en wetenswaardigheden over hoofdluis en de bestrijding daarvan op een rijtje. Ook vindt u informatie over het opzetten van een ouderwerkgroep en een voorbeeld van een protocol op school.

Als bijlagen zijn toegevoegd voorbeeldbrieven, een schoolkrantartikel en lijst met meest gestelde vragen.

Luizen voorkomen is moeilijk. Maar we hopen dat u met behulp van de informatie in deze map de hoofdluis onder controle krijgt!

2. Hoofdluis

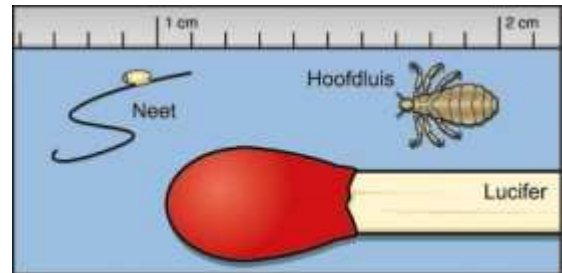
2.1 Wat zijn luizen?

Een hoofdluis is een parasiet: het beestje leeft van mensenbloed. Een hoofdluis is grijsblauw of, nadat hij bloed heeft opgezogen, roodbruin van kleur. Hij is ongeveer 3 millimeter groot, bijna net zo groot als de kop van een lucifer.

Een hoofdluis heeft geen vleugels, kan niet vliegen of springen. Het is een overloper.

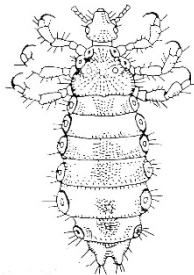
Elke diersoort heeft zijn eigen luizensoort.

Hondenluizen kunnen bijvoorbeeld niet op mensen overleven en andersom.

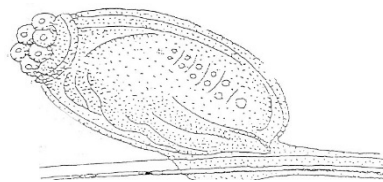

Hoofdluizen hebben de menselijke huid nodig om te leven. Ze prikken gaatjes in de huid en zuigen daardoor bloed op. Daarom bevinden ze zich zo dicht mogelijk bij de hoofdhuid. Ze zoeken graag behaarde en warme plekjes op: achter de oren, in de nek of onder een pony.

De eitjes van de hoofdluis, de neten, zijn grijswit en lijken op roos. Het verschil is dat roos los zit terwijl neten juist aan de haren kleven. Hoofdluis verspreidt zich in een hoog tempo. Een jonge luis is na 7-10 dagen volwassen en klaar om zelf weer eitjes te leggen. Hij leeft dan ongeveer één maand en legt in die tijd zo'n 250 eitjes. Het aantal luizen op het hoofd kan zo in korte tijd sterk toenemen. Snel ingrijpen is bij hoofdluis dus erg belangrijk.

hoofdluis

neet aan een haar

2.2 Hoe krijg je hoofdluis?

Luizen kunnen niet springen, het zijn kruiers, 'overlopers' die via het haar van het ene hoofd naar het andere hoofd lopen. Kinderen tussen de 3 en 12 jaar krijgen vaker hoofdluis, omdat ze vaker letterlijk de hoofden bij elkaar steken tijdens het spelen. Hoofdluis is erg besmettelijk. Op school en binnen het gezin krijgen luizen veel kans om zich te verspreiden.

Daardoor komt hoofdluis regelmatig voor. Hoofdluis is geen drama en het is betrekkelijk onschadelijk.

Het krijgen van hoofdluis heeft niets met hygiëne te maken. Iedereen kan besmet worden: hoofdluis maakt geen onderscheid in wie wel of niet schoon is. Sterker, hoofdluis komt juist vaker voor op schone haren.

2.3 Hoe ontdek je hoofdluis?

Om vroegtijdig hoofdluis te ontdekken is regelmatige controle van de kinderen belangrijk, zowel thuis als op school.

- **Huis:** ouders moeten hun kinderen regelmatig controleren met behulp van een luizenkam.
- **School:** alle leerlingen na elke schoolvakantie of na een melding van hoofdluis door de ouderwerkgroep laten controleren.

Hoe ontdek je hoofdluis bij iemand?

- Door te kijken tussen de haren of er luizen of neten te zien zijn. Ze zijn vooral te vinden in de nek, achter de oren en in de pony. Als u geen luizen ziet, maar wel grijswitte puntjes, kan het toch om hoofdluis gaan. Die puntjes kunnen neten zijn.
- Het haar kammen met een luizenkam. Kam boven een vel wit papier. De luizen vallen dan op het papier.

Wanneer heeft een kind hoofdluis?

- Als u levende hoofdluizen ziet op het hoofd.
- Als er door kammen levende luizen worden gevonden.
- Als de neten maximaal 1 cm van de hoofdhuid zijn verwijderd.

Wanneer heeft een kind geen hoofdluis?

- Als u geen levende luizen vindt.
- Als de neten verder dan 1 cm van de hoofdhuid zijn verwijderd.

Het herkennen van een hoofdluisbesmetting kan lastig zijn. Zorg in ieder geval voor een goede verlichting. Het is moeilijk onderscheid te maken tussen neten die nog een larve bevatten of neten die al leeg zijn. Lege neten groeien met het haar mee, dus hoe verder de neet van de hoofdhuid af is, hoe langer geleden deze is gelegd. Neten die verder dan 1 cm van de hoofdhuid zitten, bevatten geen luis meer.

Soms klagen kinderen over jeuk op de hoofdhuid of ze krabben geregeld. Dan is het goed om eens extra te controleren. Hoofdluis gaat echter niet altijd samen met jeuk.

Waarom is het belangrijk dat de diagnose hoofdluis goed wordt gesteld?

- In de eerste plaats omdat kammen bij diagnose hoofdluis veel tijd en discipline van de ouders kost en om te voorkomen dat ouders onnodig gaan behandelen met antihooftluismiddelen. Dat werkt resistentie in de hand.
- Ten tweede is het voor ouders heel vervelend als hen wordt verteld dat hun kind hoofdluis heeft, terwijl dit niet klopt. Hierdoor kunnen ouders geïrriteerd raken.

Wat te doen bij het ontdekken van hoofdluis?

Als er hoofdluis is ontdekt, dan moet er actie worden ondernomen:

- Ouders moeten dit zo spoedig mogelijk melden aan de school.
- School moet de ouders melden dat er hoofdluis heerst op school.
- Adviseren hun kind te behandelen door middel van de uitkammethode.
- Adviseren om thuis alle gezinsleden te controleren.
- Tot de kinderen en de school luisvrij zijn elke dag thuis controleren.

3. Hoe behandel je hoofdluis?

Luis in je haar? Kammen maar!

Als u hoofdluis ontdekt, is het belangrijk om meteen te beginnen met een grondige aanpak. Want zolang er luizen of nog niet uitgekomen neten op het hoofd zitten, blijft hoofdluis erg besmettelijk. Hoofdluis gaat niet vanzelf over!

De GGD adviseert de volgende aanpak:

- De beste (en niet chemische) bestrijdingsmethode is de uitkammethode: gedurende 2 weken het haar elke dag doorkammen met een netenkam.
- Als er na 14 dagen nog levende luizen worden aangetroffen, kan de uitkammethode gecombineerd worden met een antihooftluismiddel.

3.1 Kammen

Hoe werkt de uitkammethode?

Kam gedurende 14 dagen elke dag het haar met een netenkam.

Ga als volgt te werk:

- Was het haar eerst met gewone shampoo en spoel het uit.
- Doe ruim crèmespoeling in het haar en laat het zitten om het kammen makkelijker te maken
- Kam eerst met een gewone kam de klitten uit het haar.
- Kam dan met de netenkam al het hoofdhaar, pluk voor pluk vanaf de haarwortel. Begin bij het ene oor en pak na elke kambeweging een pluk in de richting van het andere oor.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een stuk keukenpapier. Spoel gevonden luizen door de wc of wasbak.
- Maak na afloop de kam schoon.

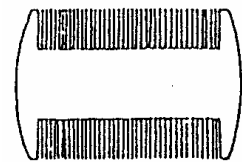

Ga door met het dagelijks kammen tot twee weken na de laatst gevonden levende luis.

De uitkammethode is effectief maar biedt geen 100 % 'garantie'. Het voordeel is dat u geen chemicaliën gebruikt

Welke kam moet u gebruiken?

Er bestaan luizenkammen en netenkammen. Een netenkam gebruikt u in ieder geval bij de uitkammethode. Het is een fijne metalen kam die de neten van het haar loshaalt. Een luizenkam is een plastic kammetje met dicht op elkaar staande tanden. Hij is geschikt om levende luizen op te sporen. Neten krijgt u er echter niet mee weg gekamd. Bij krullend haar is soms een netenkam met extra lange tanden nodig om goed bij de hoofdhuid te komen. U kunt eventueel gaasjes op de netenkam prikken. De neten en luizen blijven dan in het gaasje hangen.

Er zijn diverse soorten kammen verkrijgbaar bij drogist of apotheek.

- Plastic luizenkam
 - Plastic handvat, plastic tanden.
 - Prijs ongeveer €2,-.
 - Geschikt om hoofdluizen op te sporen.
- Nitcomb-M2 netenkam
 - Metalen handvat, dat uitsteekt. Dubbele rij tanden, waarvan de ene rij tanden heel dicht bij elkaar staat.
 - Prijs ongeveer € 12,-.
 - Geschikt voor de uitkammethode.

- Nisska netenkam
 - Metalen handvat. Eén rij lange metalen tanden van 3,5 centimeter die heel dicht bij elkaar zitten.
 - Prijs ± €15,-.
 - Geschikt voor de uitkammethode.
 - Door de lange tanden geschikt voor dik haar.

3.2 Kammen in combinatie met antihooftluismiddelen

Als er na 14 dagen nog levende luizen worden aangetroffen, kan de uitkammethode gecombineerd worden met een antihooftluismiddel

Hoe werkt de behandeling met een antihooftluismiddel?

Er zijn verschillende antihooftluisproducten te verkrijgen: shampoos, sprays, crèmes en lotions. Het verschil tussen de producten heeft vooral te maken met de werkzame stof die erin zit. Informeer naar bijwerkingen en contra-indicaties, want kinderen met hooikoorts, cara of eczeem kunnen gevoelig zijn voor één van de werkzame stoffen. Lees ook de bijsluiter goed door en volg de werkwijze die daarin staat.

De antihooftluismiddelen moeten allemaal gecombineerd worden met de uitkammethode: twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam.

Welk middel?

Er zijn meerdere middelen in Nederland geregistreerd en te koop bij de apotheek of drogist. GGD Fryslân Jeugdgezondheidszorg adviseert, volgens de landelijke richtlijnen, XTLuis en Prioderm lotion.

XTLuis bevat dimeticon, een stof die de luizen doet stikken door hun luchtwegen af te sluiten. Prioderm bevat malathion, een stof waarvoor de hooftluis op termijn ongevoelig kan worden. In dat geval werkt het middel niet meer. Volg bij het gebruik van antihooftluismiddelen altijd zorgvuldig de gebruiksaanwijzing.

Hoe een antihooftluismiddel gebruiken?

- Volg altijd de gebruiksaanwijzing.
- Kam na de behandeling met een luizenkam de dode luizen uit het haar.
- Behandel het haar na een week nog eens met hetzelfde middel.
- Zoals gezegd, de antihooftluismiddelen moeten allemaal gecombineerd worden met de uitkammethode: gedurende twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam.
- Een kind dat behandeld is met een middel waar malathion in zit, mag op de dag van de behandeling niet zwemmen. Dit omdat chloor de werking van malathion tegengaat.

Natuurlijke middelen

De uitkammethode is het meest natuurlijke middel tegen hooftluis. Er bestaan producten tegen hooftluis die zijn gebaseerd op olie, maar daarvan is niet bewezen dat ze werken. Geregistreerde homeopathische middelen tegen hooftluis bestaan niet.

Wanneer geen antihooftluismiddel gebruiken?

In aan aantal gevallen moet u geen hooftluismiddel gebruiken:

- Bij zwangerschap.
- Bij het geven van borstvoeding.
- Bij baby's onder de zes maanden.

Pas in deze gevallen alleen de uitkammethode toe.

3.3 Thuismaatregelen

In maart 2011 is de richtlijn aangepast, maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto zijn niet meer nodig omdat overdracht via beddengoed e.d. nooit wetenschappelijk is aangetoond. Dat scheelt heel veel tijd, geld en stress bij ouders van kinderen met hoofdluis.

3.4 Schoolmaatregelen

Kinderen die hoofdluis hebben hoeven niet thuis te blijven!

- Motiveer ouders dat ze hoofdluis melden op school.
- Maak ze er ook op attent dat ze het melden bij sportclubs, vriendjes, vriendinnetjes en logeetjes.
- Probeer het uit de taboesfeer te halen.
- Schakel na een melding de ouderwerkgroep in zodat er een luizencontrole kan worden uitgevoerd.

In maart 2011 is de richtlijn aangepast, maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto zijn niet meer nodig omdat overdracht via beddengoed e.d. nooit wetenschappelijk is aangetoond. Ook het gebruik van luizenzakken en luizencapes wordt niet meer actief geadviseerd. De nadruk ligt in het nieuwe advies op kammen, kammen en kammen! Dat is de enige manier om de luizen écht weg te krijgen.

In de bijlagen zitten o.a. voorbeeldbrieven en een schoolkrantartikel die u kunt gebruiken om iedereen te informeren over hoofdluis op school.

4. Hoe ga je op school om met hoofdluis?

Voor school en ouders is het belangrijk dat de afspraken over hoe er op school met hoofdluis wordt omgegaan staan beschreven. Hiervoor kan de school een standaardprocedure opstellen en die bekend maken bij ouders en leerkrachten.

4.1 Ouderwerkgroep

Luizen zijn overlopers en verspreiden zich snel. Daarom is het belangrijk dat ouders ingeschakeld worden bij de bestrijding van hoofdluis. Aan de ene kant door aandacht te vestigen op preventie, ouders te stimuleren om regelmatig hun kinderen te controleren op hoofdluis en hoofdluis te melden op school.

School kan een ouderwerkgroep instellen die kinderen regelmatig controleert op hoofdluis. Niet alle ouders willen dat hun kind wordt gecontroleerd door een andere ouder. De school kan dit ondervangen door de luizencontrole in het schoolreglement op te nemen.

Taak ouderwerkgroep:

- De ouderwerkgroep heeft een signalerende taak. Ouders hebben en houden altijd de verantwoordelijkheid.
- De ouderwerkgroep houdt in de gaten of er hoofdluis voorkomt door regelmatig te screenen.
- Zij stellen (samen met de directie) een standaardprocedure (protocol) op: hoe om te gaan met hoofdluis op school (zie voorbeeld 4.3). De procedure moet bekend zijn bij alle leerkrachten en alle ouders. GGD Fryslân kan adviseren bij het vormgeven van de procedure.
- De leden van de ouderwerkgroep geven informatie aan leerkrachten en ouders.
- Ze stimuleren ouders om hun kinderen en zichzelf regelmatig te controleren op hoofdluis.
- De ouderwerkgroep zorgt ervoor dat er regelmatig stukjes in de nieuwsbrief, de schoolkrant of op de website van de school verschijnen, zodat iedereen weet hoe ze hoofdluis kunnen opsporen en behandelen.

Werkwijze

- Benoem een contactpersoon:
Deze is aanspreekpersoon voor school, ouders en GGD Fryslân. De contactpersoon is coördinator van de werkgroep, beheert de informatiemap, folders, brieven enz.
- Spreek af wie de ouders informeert bij een geval van hoofdluis: de directeur, groepsleerkracht of iemand van de ouderwerkgroep.
- Verzoek ouders nadrukkelijk om bij constatering van hoofdluis dit aan de school te melden.
- De leden van de werkgroep beschikken over voldoende informatie over het opsporen en bestrijden van hoofdluis, dit kan door middel van:
 - Informatiemap GGD.
 - Instructiebijeenkomst door assistente jeugdgezondheidszorg van GGD Fryslân.

4.2 Stappenplan voor de ouderwerkgroep

- Stel aan het begin van het schooljaar de werkgroep voor aan alle ouders van de school. Zie voorbeeldbrief (bijlage 2).
- Na elke vakantie worden op een vast tijdstip alle kinderen gecontroleerd.
- Bij een melding van hoofdluis door een ouder moeten binnen twee dagen alle kinderen worden gecontroleerd.
- Controleer ook de leerkrachten op hoofdluis.

- Tijdens de controle wordt er door één ouder of de juf uitgelegd aan de kinderen, wat de bedoeling is. Goed is om de kinderen te vertellen dat:
 - Iedereen hoofdluis kan krijgen.
 - De controle-ouder soms even een andere ouder erbij roept, maar dat dit niet betekent dat dat kind hoofdluis heeft.
 - Niet wordt verteld wie hoofdluis heeft. De ouders van het betreffende kind krijgen persoonlijk bericht.
- Tijdens de controle worden de bevindingen bijgehouden op een registratieformulier. U kunt hiervoor de leerlingenlijst gebruiken. Bewaar de lijst achter gesloten deur.
Hoe invullen?
 - Geen bijzonderheden = 0
 - Neten = N
 - Luizen = L

Na de controle

- Bij de eerste constatering van hoofdluis ontvangen alle ouders informatie daarover (zie voorbeeldbrief bijlage 3).
- Na één week wordt er weer gecontroleerd.
- Na de controle worden de bevindingen doorgegeven aan de betreffende ouders. Er zijn verschillende mogelijkheden bij de controle:
 1. Er zijn levende luizen gevonden en ouders moeten behandelen (zie voorbeeldbrief, bijlage 4).
 2. Er zijn neten gevonden dichterbij dan 1 cm bij de hoofdhuid. Er moet worden behandeld als dit nog niet is gebeurd (zie voorbeeldbrief bijlage 4).
 3. Er is twijfel over de bevinding. Ouders moeten een aantal dagen kammen met een luizenkam en pas behandelen bij het vinden van levende luizen (kammen met de netenkam).
 4. Er zijn neten gevonden verder dan 1 cm van de hoofdhuid. Als ouders hebben behandeld hoeft er niets te gebeuren. Is er niet behandeld dan moeten ouders een week lang elke dag kammen.

Bij de nacontrole:

1. Bij nieuwe gevallen worden betreffende ouders op de hoogte gesteld, en moet er na één week weer worden gecontroleerd. De leerlingen krijgen **niet** weer een brief mee naar huis.
2. Bij de 'oude' gevallen zitten nog wel neten, maar die zijn behandeld. Er hoeft geen actie te worden ondernomen.
3. Bij de 'oude' gevallen worden levende luizen gevonden. Dan worden ouders weer benaderd en gewezen op de noodzaak van behandelen. Na één week weer controleren.

In een aantal gevallen kan er sprake zijn van hardnekkig hoofdluis.

Onderneem dan de volgende acties:

1. Na twee keer moet de directeur van de school het gesprek met de ouders voeren en kunnen ouders eventueel hulp van de GGD krijgen. De jeugdverpleegkundige kan de ouders adviseren tijdens een huisbezoek.
2. Als na een aantal keren duidelijk is dat het om 1 of 2 leerlingen gaat, kunt u, in plaats van alle leerlingen, ook alleen de betreffende klassen controleren in verband met de arbeidsintensiviteit. U kunt hiervoor advies vragen bij de verpleegkundige van de GGD.

4.3 Voorbeeld standaardprocedure/protocol

Dit voorbeeld kunt u plaatsen in de schoolkrant, op de website van uw school of in het schoolreglement.

Hoofdluis

Hoe gaan we daar op onze school mee om

Hoofdluisbestrijding is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ouders, school en GGD Fryslân hebben op dit terrein ieder hun eigen taak en verantwoordelijkheden.

- **Ouders**

Ouders/verzorgers controleren hun eigen kinderen wekelijks op hoofdluis. Als er hoofdluis is geconstateerd bij hun kind, moeten ze dit direct melden aan school en starten met behandelen.

- **School**

De school moet maatregelen nemen ter voorkoming van hoofdluis en voorkoming van verdere verspreiding. In dit protocol wordt aangegeven hoe onze school hoofdluis constateert en wat er gebeurt wanneer er hoofdluis wordt geconstateerd.

- **GGD Fryslân**

De GGD heeft een voorlichtende, adviserende en ondersteunende taak ten aanzien van hoofdluisbestrijding. Dit gebeurt door het geven van informatie en advies, door middel van folders, posters e.d. Voor een ouderavond of een instructie aan de ouderwerkgroep kan een beroep op de GGD worden gedaan. De verpleegkundige van de GGD kan ouders begeleiden die problemen ondervinden bij de bestrijding van hoofdluis. De GGD kan NIET de verantwoordelijkheid van de ouders en die van de school overnemen.

Hoofdluiswerkgroep

Binnen de school is een hoofdluiswerkgroep samengesteld. Deze werkgroep, bestaande uit ouders, controleert alle kinderen op hoofdluis. De werkgroep werkt volgens de richtlijnen van de GGD.

Richtlijnen:

- De hoofdluiswerkgroep controleert na elke vakantie of na een melding van hoofdluis alle kinderen op hoofdluis.
- Indien er hoofdluis is geconstateerd, worden de bevindingen doorgegeven aan de betreffende ouders. De ouders worden telefonisch geïnformeerd door de contactpersoon van de werkgroep of krijgen een brief (met de folder van de GGD) toegestuurd.
- Indien er voor de eerste maal hoofdluis op school is geconstateerd, ontvangen alle ouders een brief.
- Na één week controleert de hoofdluiswerkgroep weer alle kinderen en leerkrachten.

In een aantal gevallen kan er sprake zijn van hardnekkig hoofdluis.

Indien na nacontroles er nog steeds sprake is van hoofdluis, zal er een gesprek plaatsvinden tussen ouders en directeur. De jeugdverpleegkundige van GGD Fryslân kan die ouders thuis adviseren en begeleiden.

Bij hardnekkige hoofdluisproblemen heeft de school altijd overleg met de jeugdverpleegkundige van de GGD en wordt er een gezamenlijke aanpak bepaald.

Contactpersoon hoofdluiswerkgroep:

Bijlage 1: Voorbeeld wervingsbrief ouderwerkgroep hoofdluis

(Plaatsen in schoolkrant of nieuwsbrief of op website school)

Samen pakken we de hoofdluis aan

Beste ouders, verzorgers,

Hoofdluis is op veel scholen een regelmatig terugkerend probleem en het is moeilijk om er vanaf te komen. Het heeft niets te maken met gewassen of ongewassen haar. Het is gewoon een kwestie van pech hebben. Hoofdluis verspreidt zich razendsnel, dus hoe eerder we erbij zijn, hoe kleiner de kans is dat de hoofdluis zich uitbreidt. Vaak controleren is dus belangrijk, zowel thuis als op school. En heerst er hoofdluis, dan is een zorgvuldige behandeling nodig: gedurende twee weken elke dag kammen met een netenkam, in combinatie met crèmespoeling. Dat helpt alleen als alle kinderen in een groep (en in hetzelfde gezin) tegelijk behandeld worden.

Niet alle ouders weten hoe ze hoofdluis moeten aanpakken. Daar willen we als school, samen met u, iets aan doen. We gaan een ouderwerkgroep opzetten die helpt bij de hoofdluiscontroles en eventuele behandeling van de kinderen op onze school. Uit ervaringen op andere scholen in Nederland blijkt dat heel goed te werken. De werkgroep doet zelf de hoofdluiscontroles en legt andere ouders uit wat er nodig is om de luizen te bestrijden. Ouders die meedoen aan de werkgroep, krijgen van de GGD een hoofdluisinstructie. In deze instructie komt een assistente van de jeugdgezondheidszorg op school. Het doel van de bijeenkomst is dat de ouderwerkgroep kennis over hoofdluis en de behandeling hiervan heeft. Daarnaast is er aandacht voor het opzetten van een ouderwerkgroep en alle materialen die daarbij gebruikt kunnen worden.

Elke ouderwerkgroep voert op de eerste schooldag na elke vakantie *(of andere momenten, in te vullen door de school)* een hoofdluiscontrole uit. De coördinator van de werkgroep informeert en adviseert daarna de ouders van kinderen die hoofdluis hebben over de behandelmethode. Bovendien krijgen alle ouders van de betreffende groep een brief dat er hoofdluis is gevonden, zonder dat de namen van de kinderen genoemd worden.

Als u zich wilt inzetten voor een 'luisvrije' school, is uw hulp meer dan welkom. Voor meer informatie kunt u bellen met

Met vriendelijke groeten,
Namens de ouderraad,

Bijlage 2: Voorbeeld informatiebrief introductie ouderwerkgroep hoofdluis

(Plaatsen in schoolkrant of nieuwsbrief of op website school)

Hoofdluis: controleren is het halve werk

Beste ouders, verzorgers,

Hoofdluis is op veel scholen een regelmatig terugkerend probleem en het is moeilijk om er vanaf te komen. Het heeft niets te maken met gewassen of ongewassen haar. Het is gewoon een kwestie van pech hebben. Hoofdluis verspreidt zich razendsnel dus hoe eerder we erbij zijn, hoe kleiner de kans is dat de hoofdluis zich uitbreidt. Vaak controleren is dus belangrijk, zowel thuis dat op school.

Ouderwerkgroep

Op school hebben we een ouderwerkgroep voor hoofdluis opgezet.

Op de eerste schooldag na elke vakantie [*of andere momenten, in te vullen door de school*] controleert de ouderwerkgroep alle kinderen. Via de controles zijn we er ook als school snel bij als een kind hoofdluis heeft. In dat geval informeert iemand van de ouderwerkgroep de betreffende ouders/verzorgers over hoe te behandelen.

Bovendien krijgen alle ouders van de groep dan een brief dat er hoofdluis is gevonden, zonder dat de namen van de kinderen worden genoemd.

De controles hebben vooral effect als alle kinderen meedoen aan de hoofdluiscontroles. Dan is de kans veel kleiner dat hoofdluis zich uitbreidt.

Alleen controleren op school is echter niet voldoende, wij gaan ervan uit dat u thuis uw kind(eren) ook regelmatig controleert.

Komt u bij zo'n controle hoofdluis tegen, dan rekenen wij erop, dat u dit direct aan ons meldt.

De hoofdluis ouderwerkgroep bestaat uit de volgende ouders:

-
-
-

Contactpersoon :
Telefoonnummer :

Wilt u meer weten over wat de werkgroep precies doet? Neem contact met ons op.

Bijlage 3: Voorbeeldbrief bij constatering hoofdluis

Er heerst hoofdluis op school!

Beste ouder(s),

Omdat er op dit moment hoofdluis bij één of meer kinderen is gevonden, raden wij u aan de komende week elke dag met een luizenkam het haar van uw kind(eren) te controleren, daarna is één keer in de week voldoende.

Ontdekt u hoofdluis bij uw kind, meld het dan op school. En ga dan meteen behandelen. Controleer ook de andere gezinsleden.

Hoe u moet behandelen staat in de folder die u kunt downloaden van de website: www.ggdfryslan.nl

Heeft uw kind geen hoofdluis, dan hoeft u ook niet te behandelen!

Voor meer informatie over de controle en behandeling kunt u terecht bij de ouderwerkgroep hoofdluis van de school.

Bedankt voor uw medewerking.
De ouderwerkgroep hoofdluis

Naam:

Hoe herkent u de hoofdluis?

- Kijk in de nek, achter de oren en onder de pony.
- Kam het haar met een luizenkam vanaf de kruin naar voren toe.
- Kam goed over de hoofdhuid heen. Doe dit boven een wit papier of boven de wasbak, dan kunt u goed zien of er luizen uitvallen.
- Luizen zien eruit als grijsblauwe of roodbruine beestjes.
- U kunt ook nat-kammen: wrijf het natte haar goed in met crèmespoeling (niet uitspoelen) en kam het haar met een luizenkam goed door.
- Veeg de kam regelmatig af met keukenpapier.
- Neten zijn de eitjes van luizen, ze zien eruit als roos. Alleen zit roos los, terwijl neten juist aan het haar vastkleven.

Bijlage 4: Voorbeeldbrief kind met hoofdluis

Uw kind heeft hoofdluis

Aan de ouder(s) van.....

De kinderen zijn deze week op school gecontroleerd door de ouderwerkgroep hoofdluis. Bij deze controle zijn er luizen en/of neten gevonden in het haar van uw zoon/dochter.

Het is van belang hoofdluis direct te behandelen!!!
In de bijgevoegde folder kunt u lezen hoe dat moet.

Daarnaast is het belangrijk om verdere verspreiding binnen uw gezin tegen te gaan. Controleer dus alle gezinsleden. Kijk ook bij u zelf. Kijk vooral achter de oren en in de nek. Vaak kunt u de hoofdluizen dan zien bewegen.

Controleer minimaal twee weken lang door te kammen met een luizenkam. Ontdekt u bij een ander gezinslid hoofdluis, dan is het belangrijk om dezelfde dag te beginnen met de behandeling.

Hebt u nog vragen over de behandeling of zitten er na twee weken nog hoofdluizen of neten in het haar? Neem dan contact op met de ouderwerkgroep of de sociaal verpleegkundige van GGD Fryslân (naam is op school bekend).

Bedankt voor uw medewerking.

[ondertekening]

Bijlage 5: Schoolkrantartikel

Luis in je haar? Kammen maar!

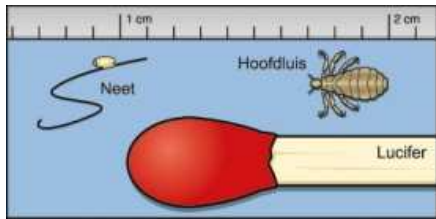
Iedereen kan hoofdluis krijgen

Hoofdluis oplopen is gewoon pech hebben. Het heeft niks te maken met vies of schoon haar. Het kan dus iedereen overkomen. Luizen zijn overlopers, ze wandelen via het haar van hoofd naar hoofd.

Hoe herkent u hoofdluis?

Een hoofdluis is een klein, grijsblauw tot rood/bruin beestje. Nog kleiner dan een mier. Hoofdluizen zitten vaak in het haar achter de oren, in het nekhaar of onder de pony. Ze leggen veel eitjes, dat zijn de neten. Neten zien eruit als witte stipjes. Het lijkt net roos. Alleen roos zit los, terwijl neten vastkleven aan het haar. Hoofdluis veroorzaakt meestal jeuk, maar niet altijd.

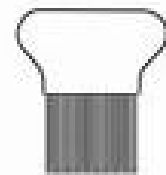
Als u het haar van uw kind kamt met een neten- of luizenkam boven een vel wit papier, kunt u zien of er luizen uitvallen.

Als u het haar van uw kind kamt met een neten- of luizenkam boven een vel wit papier, kunt u zien of er luizen uitvallen.

Wat kunt u er aan doen?

Als u hoofdluis ontdekt, is het belangrijk om meteen te beginnen met een grondige aanpak. Want zolang er luizen of nog niet uitgekomen neten op het hoofd zitten, blijft hoofdluis erg besmettelijk.

**Behandeling: kam gedurende 14 dagen het haar elke dag met een speciale netenkam.
Doe crèmespoeling in het natte haar en kam dan pluk voor pluk al het haar. Veeg tijdens het kammen de kam regelmatig af aan keukenpapier.**

De eitjes van de hoofdluis, de neten, zijn het moeilijkste weg te kammen. Die kleven namelijk vast aan het haar. Maar ook die moeten allemaal weg, anders komen er weer nieuwe luizen.

Hoofdluis heb je niet alleen

Omdat hoofdluis zo makkelijk naar een ander hoofd wandelt, krijgen anderen het misschien ook. Als uw kind hoofdluis heeft, controleer dan meteen alle gezinsleden. En meld het op school! U hoeft zich hier niet voor te schamen.

Anti-hoofdluismiddelen

Kammen heeft de voorkeur, maar u kunt het kammen combineren met een antihoofdluismiddel. Gebruikt u het pas na 14 dagen elke dag kammen.

Wij adviseren *XTLuis* of *Prioderm* lotion.

XTLuis en Prioderm groen bevatten dimeticon, een stof die de luizen doet stikken door hun luchtwegen af te sluiten. Prioderm rood bevat malathion, een stof waarvoor de hoofdluis op termijn ongevoelig kan worden. In dat geval werkt het middel niet meer. Volg bij het gebruik van antihoofdluismiddelen altijd zorgvuldig de gebruiksaanwijzing.

Voor meer informatie kunt u kijken op www.ggdfryslan.nl Daar kunt u ook een folder downloaden. GGD Fryslân Jeugdgezondheidszorg, 088 22 99 444

Bijlage 6: Meest gestelde vragen over hoofdluizen en neten

Luis in je haar? Kammen maar!

Hoofdluis verspreidt zich in een hoog tempo - vooral onder kinderen. Controleer dus vaak en grijp meteen in als u hoofdluis ontdekt. Kammen met een speciale kam is de beste aanpak.

- **Wie kan hoofdluis krijgen?**
Iedereen kan hoofdluis krijgen. Het heeft niets te maken met schoon of vies haar. Sterker nog, hoofdluis komt vaker voor op schone haren.
- **Hoe krijg je hoofdluis?**
Hoofdluis kun je krijgen door direct contact met iemand die hoofdluis heeft. De luizen lopen via het haar van het ene hoofd naar het andere. Springen kunnen ze niet. Kinderen tussen de 3 en de 12 jaar krijgen vaker hoofdluis omdat ze tijdens het spelen vaak letterlijk de hoofden bij elkaar steken.
- **Hoe merk je dat je hoofdluis hebt?**
Soms merk je er niets van, soms heb je jeuk.
- **Hoe zien hoofdluizen eruit?**
Het zijn grijsblauwe beestjes. Als ze bloed hebben opgezogen zijn ze roodbruin van kleur. Ze zijn ongeveer 3 millimeter groot.
- **Kan een hoofdluis springen?**
Luizen zijn overlopers. Ze kunnen niet springen of vliegen.
- **Waar zitten de hoofdluizen?**
Hoofdluizen zoeken warme plekje's op: achter de oren, in de nek en onder de pony.
- **Wat zijn neten?**
Neten zijn de eitjes van de hoofdluis. Ze zien eruit als grijswitte puntjes en kleven vast aan de haren. Ze lijken op roos, maar roos zit los en neten zitten vast aan het haar.
- **Moet een kind met hoofdluis thuisblijven?**
Nee, er is geen reden om thuis te blijven. Wel is het belangrijk om op school, peuterspeelplaats of kinderdagverblijf te melden dat uw kind hoofdluis heeft.
- **Hoe ontdek je hoofdluis?**
Kijk goed tussen de haren, achter de oren en in de nek. Kam het haar met een luizenkam boven een vel wit papier. Dan kun je goed zien of er luizen uitvallen.
- **Hoe moet je behandelen?**
Uitkammethode:
Kam 14 dagen elke dag het haar met een netenkam. Maak het haar nat, doe er crèmespoeling in en kam het haar pluk voor pluk met een netenkam. Als er na 14 dagen nog levende luizen worden aangetroffen, kan de uitkammethode gecombineerd worden met een antihooftluismiddel
- **Welke kam moet je gebruiken?**
 - Luizenkam: plastic kammetje. Deze gebruik je om luizen op te sporen. Neten krijg je er niet mee weg.
 - Netenkam: fijne metalen kam. Deze gebruik je bij de uitkammethode.

- **Welk antihoofdluismiddel kun je gebruiken?**

GGD Fryslân adviseert *XTLuis* of *Prioderm lotion*.

XTLuis bevat dimeticon, een stof die de luizen doet stikken door hun luchtwegen af te sluiten.

Prioderm bevat malathion, een stof waarvoor de hoofdluis op termijn ongevoelig kan worden.

In dat geval werkt het middel niet meer. Volg bij het gebruik voor antihoofdluismiddelen altijd zorgvuldig de gebruiksaanwijzing.

- **Zijn er natuurlijke middelen tegen hoofdluis?**

De uitkammethode is de meest natuurlijke methode tegen hoofdluis. Geregistreerde homeopathische middelen tegen hoofdluis bestaan niet.

- **Wanneer moet je geen antihoofdluismiddel met de stof malathion gebruiken?**

- Bij zwangerschap
- Bij het geven van borstvoeding
- Bij baby's jonger dan 6 maanden
- Bij kinderen met cara

- **Mag je zwemmen als je een hoofdluismiddel hebt gebruikt?**

Een kind dat behandeld is met een middel waar malathion in zit, mag op de dag van de behandeling niet zwemmen. Dit omdat chloor de werking van malathion tegengaat.

- **Kun je hoofdluis voorkomen?**

Dat kan nooit helemaal, maar regelmatig controleren voorkomt een hoop rompslomp.

Meer informatie?

Neem contact op met GGD Fryslân Jeugdgezondheidszorg, 088 22 99 444

www.ggdfryslan.nl.